TEMEL DİNÎ BİLGİLER (İSLAM 1)

DİN ÖĞRETİMİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

İSLAM VE SOSYAL HAYAT

Neler Öğreneceğiz?

1. Sosyal Hayatın Temeli Olarak Aile
2. Sosyal Hayatla İlgili Bazı Temel Ölçüler
3. Sosyal Hayatı Olumsuz Etkileyen Bazı Etkenler

- **Bir insanın yetişebileceği en güvenli ortam neresidir?**

1. Sosyal Hayatın Temeli Olarak Aile

- **Aile,** dinî ve hukuki açıdan evlenmelerine engel olacak herhangi bir durum bulunmayan erkek ile kadının kendi hür iradeleriyle evlenmeleri sonucunda kurulan en küçük toplumsal yapıdır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Anne, baba ve çocuklardan meydana gelen aileye **çekirdek aile** denir.

- Büyükbaba, büyükanne, gelin, damat, çocuk, torun gibi ikiden çok neslin bir arada yaşadığı aileye ise **geniş aile** denir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Kur’an-ı Kerim’de anne ve babanın yaşlandıklarında da ailenin bir parçası olarak kabul edilmeleri, huzuru ailesinde bulması gerektiği vurgulanmaktadır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

“Rabbin O’ndan başkasına kulluk etmemenizi, anne babaya iyilikle muamele etmenizi emretti. Şayet onlardan biri veya ikisi senin yanında yaşlılığa ulaşırsa onlara ‘öf’ bile deme, onları azarlama, onlara güzel söz söyle.”

İsrâ suresi, 23. ayet

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Aile sosyal hayatın temelini oluşturur.
- Bir toplumun huzur ve mutluluğu, ailedeki huzur ve mutlulukla doğrudan ilişkilidir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Dinimiz, sağlıklı ve hayırlı nesiller yetiştirmek için evlenmeyi teşvik etmiş, boşanmayı başvurulacak son çare olarak görmüştür.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Aile, ilk ve en önemli eğitim yuvasıdır.
- İnsan inancını, dinî ve ahlaki değerlerini, örf ve âdetlerini yani güzel ahlaka ait daha birçok şeyi aile içinde öğrenir.

"Çocuğunuza bırakacağınız en güzel miras güzel ahlaktır."

Tirmizî, Birr, 33.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- İlk insan ve ilk peygamber olan Hz. Âdem ve eşi Hz. Havva ilk aileyi oluşturmuşlardır.

- İnsan nesli, Hz. Âdem ile Hz. Havva'nın zürriyetinden türemiş ve devam etmiştir.

"Sizin en hayırlınız ailesine karşı en iyi olanınızdır. Ben de aileme karşı en iyi olanınızım..."

Tirmizî, Menâkıb, 63.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

Anayasamızın 41. maddesinde, ailenin Türk toplumunun temeli olduğu ifade edilerek devletin aile yapısını koruması, ailenin huzur ve refahı için gerekli tedbirleri alması gerektiği vurgulanmıştır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

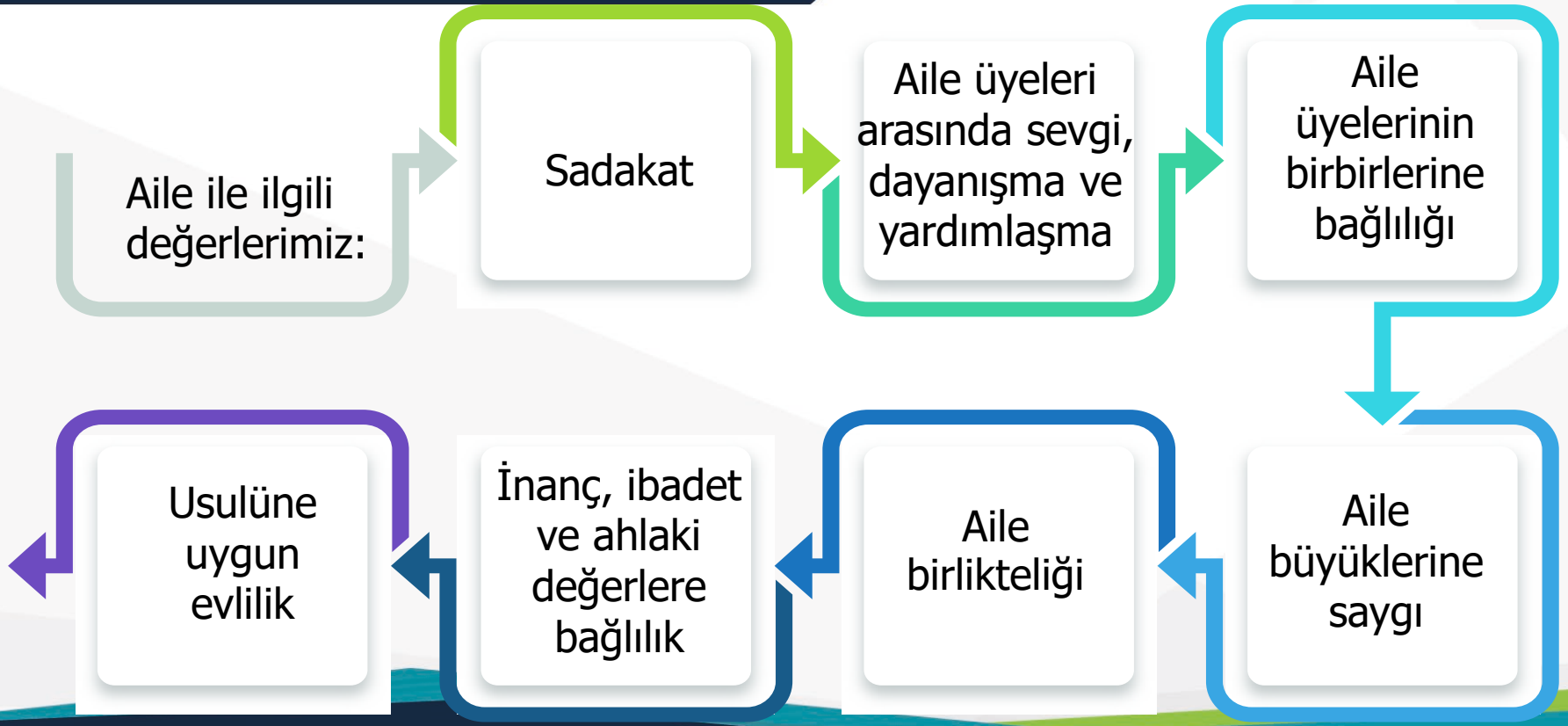

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

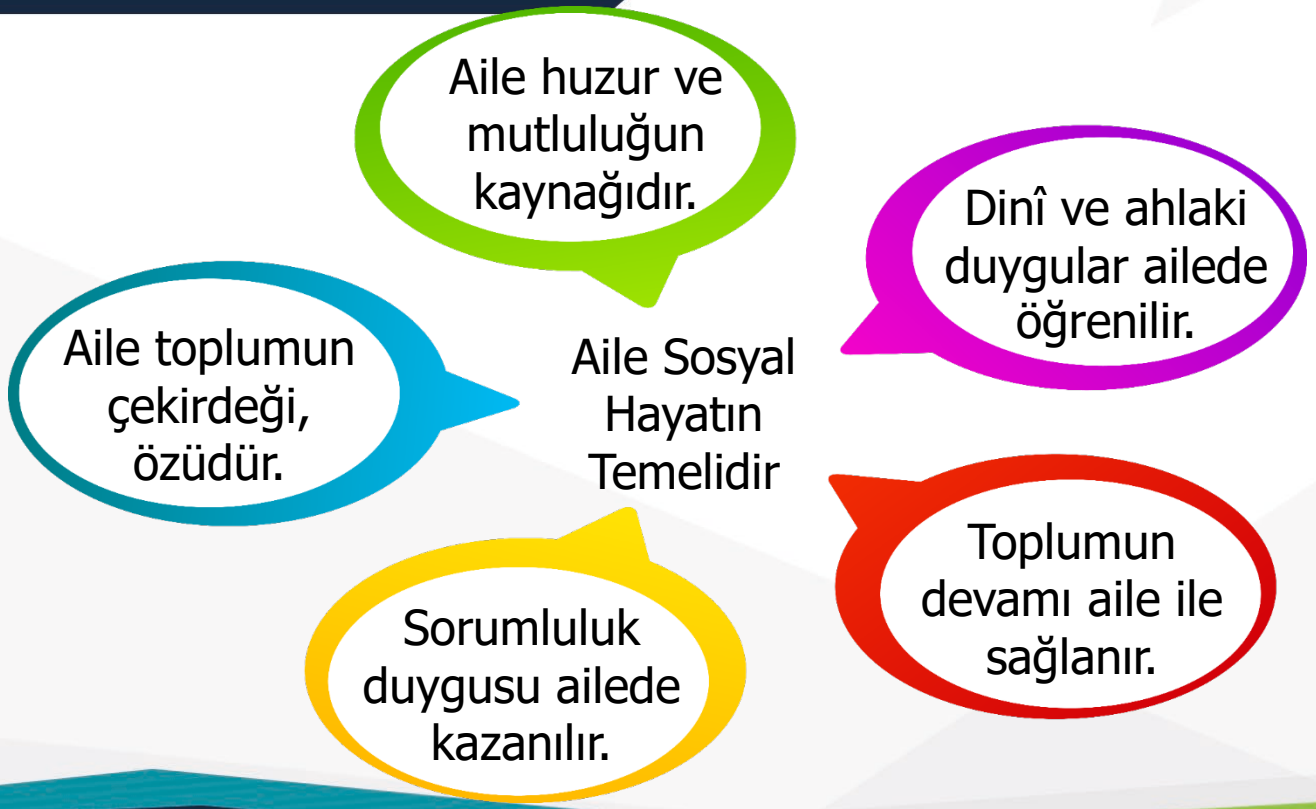

Evlilik ve Nikâh

- Toplumun temeli olan aile, evlilikle kurulur.
- Evlilik hukuki bir sözleşme olan nikâh akdiyle oluşur.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Nikâh, bir erkek ve bir kadının birbirlerine eş olmak üzere yaptıkları mukaveledir. Bu mukaveleyle aile oluşur.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- İslam'ın öngördüğü nikâh, tarafların karşılıklı rızası ve şahitlerin tanıklığıyla herkese ilan edilen ve kadın için mehir gibi hakları tanıyan bir akittir.

- Mehir, Müslüman bir erkeğin nikâh sırasında evleneceği hanıma verdiği veya vermeyi kabul ettiği mal ya da paradır.

- Mehir sadece kadının hakkı olmakla birlikte miktarı, kişilerin ekonomik durumu ve sosyal konumuna göre değişir.

- İslam dininde mehir, kadının boşandıktan sonra yalnız başına ayakta durabilmesinin ekonomik güvencesi olarak kabul edilmiştir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Nikâh, özü itibariyle iki insanın meşru birlikteliğini topluma duyurarak her türlü kötü zannın önüne geçmeyi, dolayısıyla ailenin toplumsal bakımdan kabulünü hedefler.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Evlilik insanlar arası kaynaşmaya ve yakınlaşmaya vesile olur.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Toplum değerlerini benimseyen, millî ve manevi değerlerini sahiplenen, inançlı ve ahlaklı bireyler meşru evlilikler yoluyla çoğalır.
- Gayrimeşru ilişkilerin önü kesilerek ahlaksızlığa giden yollar kapanmış olur.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

Küfüv

Evlenecek olan kadın ile erkek arasında dinî, ahlaki, ekonomik ve sosyal bakımdan gözetilmesi gereken denkliğe denir.

Ailede mutluluğun oluşumunda ve devamında küfüv önemli bir etkendir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

Evlilikle ilgili birçok ilke Kur’an-ı Kerim’de Yüce Allah tarafından bizlere bildirilmiştir.

“Anneleriniz, kızlarınız, kız kardeşleriniz, halalarınız, teyzeleriniz, erkek kardeşin kızları, kız kardeşin kızları, sizi emziren anneleriniz, süt bacılarınız, eşlerinizin anneleri, kendileriyle birleştiğiniz eşlerinizden olup evlerinizde bulunan üvey kızlarınız size haram kılındı. Eğer onlarla birleşmiş değilseniz (nikâh ortadan kalktığında) kızlarını almanızda size bir sakınca yoktur. Kendi sulbünüzden olan oğullarınızın eşleri ve iki kız kardeşi birden almak da size haram kılındı; ancak geçen geçmiştir, Allah çok bağışlayıcı ve esirgeyicidir.”

Nisâ suresi, 23. ayet

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

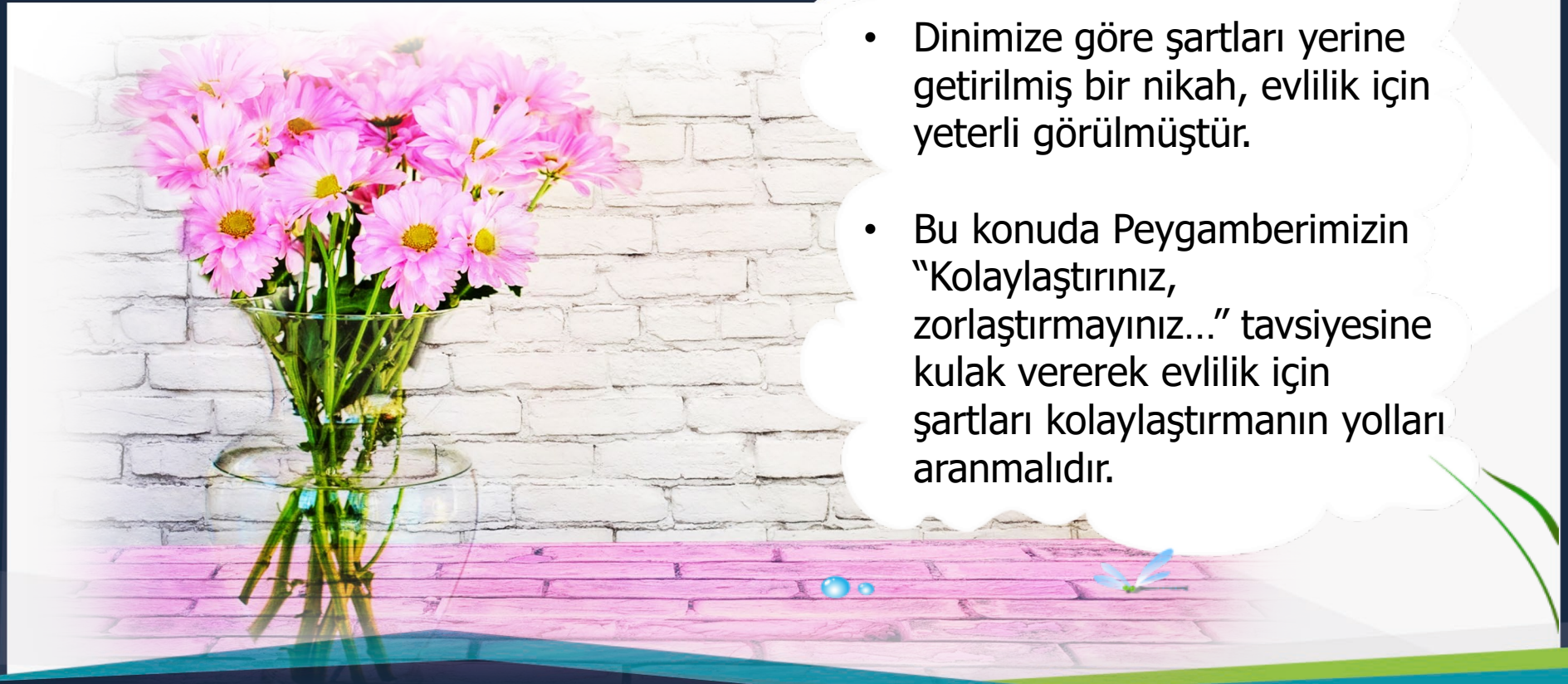

- Dinimize göre şartları yerine getirilmiş bir nikah, evlilik için yeterli görülmüştür.
- Bu konuda Peygamberimizin "Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız…" tavsiyesine kulak vererek evlilik için şartları kolaylaştırmanın yolları aranmalıdır.

Eşlerin Karşılıklı Sorumlulukları

- Aynı yuvayı paylaşan, gelecek nesle ebeveynlik yapan, Allah'ın emri ve Peygamber'in sünneti olarak bir araya gelen eşlerin birbirine karşı sorumlulukları vardır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Kur’an-ı Kerim’de eşlerin birbirlerinin olumsuzluklarını örtmeleri, eksiklerini tamamlamaları öğütlenmektedir.

"...Aranızda iyilik ve ihsanı unutmayın. Şüphesiz Allah yapmakta olduklarınızı hakkıyla görür."

Bakara suresi, 237. ayet.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Birbirine güven, sadakat, sevgi, saygı ve iyi niyet içinde davranmak aile yapısını sağlamlaştırdığı gibi çıkacak sorunları da en aza indirmektedir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Evlilikle birlikte eşlerin birbirleri üzerinde çeşitli hakları doğar.

"Ey insanlar, sizin kadınlar üzerinde birtakım haklarınız vardır. Onlar sizin haklarınıza riayet etmelidirler. Onların da sizin üzerinizde hakları vardır. Onlara karşı iyi davranınız. Eşlerinize şefkatle muamele ediniz. Siz onları Allah'ın ahdi ile aldınız. Onlar size Allah'ın ahdi ile helal olmuştur."

Tirmizî, Radâ', 11

Eşler Arasında Olması Beklenen Olumlu Duygular

- Anlayış
- Muhabbet
- Sevgi
- Saygı
- Müsamaha
- Affedicilik
- Fedakârlık
- Sabır
- Paylaşım
- İlgi
- Şefkat
- Dürüstlük
- Bağlılık
- Güven
- Hüsnü zan
- Sadakat

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Aile içi haklarla ilgili en önemli konulardan biri de aile mahremiyetidir.

"Sizin kadınlarınız üzerindeki haklarınız sevmediğiniz kimseleri evinize sokmamaları ve hoşlanmadığınız kimselerle konuşmamalarıdır. Dikkat edin! Onların sizin üzerinizdeki hakları ise yedirmek ve giydirmek hususlarında ihsanda bulunmanızdır."

Tirmizî, Ridâ, 11.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Aile mahremiyetinin ortadan kalkması, aile içinde kalması gereken sırların başkalarıyla paylaşılması ailenin huzurunu bozarak aile birliğine zarar verir.

Sadakat

Kişinin ihanet etmemesi, aldatmaması, vefalı olması, dostluk, bağlılık, güven duyması, sözünde durması, doğruyu söylemesidir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

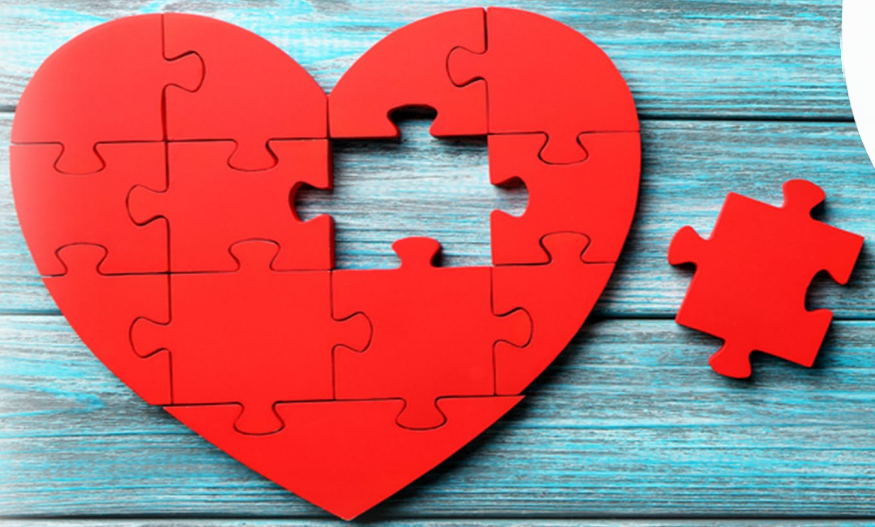

- Eşler birbirlerine karşı hak ve sorumluluklarını yerine getirirken birtakım hatalar yapabilirler.
- Bu konuda eşlere düşen görev, anlayış göstermek ve sabırlı olmaktır.

Boşanma, Boşanmanın Bireysel ve Toplumsal Etkileri

- Dinimiz, Müslüman erkek ve kadının evlenip yuva kurmasını önemsemiş, ailenin dağılmasına sebep olacak söz ve fiillerden kaçınılmasını istemiştir.

- Dinimize göre eşlerin boşanmalarına belirli şartlarda müsaade edilmiştir. Buna **talak** denir.
- Talak (boşanma), evlilik sözleşmesinin sona ermesidir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Dinimiz, boşanma safhasına gelmeden önce, eşler arasındaki soğukluk, anlaşmazlık ve geçimsizlik gibi durumların çözümü için yollar göstermiştir.

“Eğer bir kadın kocasının geçimsizliğinden yahut kendisinden yüz çevirmesinden endişe ederse, aralarında bir sulh yapmalarında, onlara bir günah yoktur. Sulh hep hayırlıdır. Zaten nefisler kıskançlığa hazırdır. Eğer iyi geçinir ve geçimsizlikten sakınırsanız, şüphesiz Allah yaptıklarınızdan haberdardır.”

Nisâ suresi, 128. ayet.

“Eğer karı kocanın arasının açılmasından endişe ederseniz, erkeğin ailesinden bir hakem, kadının ailesinden bir hakem gönderin. İki taraf (arayı) düzeltmek isterlerse, Allah da onları uzlaştırır. Şüphesiz, Allah hakkıyla bilendir, hakkıyla haberdardır.”

Nisâ suresi, 35. ayet

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Boşanma sırasında eşlerin davranışlarının ihsan ve maruf ölçüleri çerçevesinde olması gerektiği Kur'an-ı Kerim'de vurgulanmıştır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

İhsan

Karşılık beklemeden yapılan yardım, iyilik. Kişinin, Allah'ın huzurunda olduğu bilinciyle O'nu görüyormuşçasına ibadetlerini yerine getirmesi.

Maruf

Herkesçe bilinen, tanınan, aşina olunan. Kur'an-ı Kerim ve sünnete uygun olan, dinin ve aklın güzel gördüğü her şey.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Özetle boşanmak isteyen eşlerin aile mahremiyetini ve sırlarını ifşa etmeden, birbirlerinin haklarını ihlal etmeden güzellikle ayrılmaları öğütlenmiştir.

2. Sosyal Hayatla İlgili Bazı Temel Ölçüler

Emniyet ve Güven

- **Emniyet**; insanların güven içinde yaşamalarıdır.
- Bir toplumda emniyet ve huzurun sağlanabilmesi için insanların temel haklarının korunması konusunda endişe duymamaları gerekir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

İslam dini, sosyal hayatı düzenleyen ilkeleriyle güvenilir insanlardan oluşan bir toplum meydana getirmek ister.

"...Birbirinize bir emanet bırakırsanız, emanet bırakılan kimse emaneti sahibine versin ve (bu hususta) Rabbi olan Allah'tan sakınsın..."

Bakara suresi, 283. ayet

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

"Müslüman, insanların elinden ve dilinden güvende olduğu kimsedir."

Tirmizi, İman, 12.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

Sevgili Peygamberimiz de her zaman insanların güvendiği birisi olmuş peygamber olmadan önce dahi **"Muhammed'ül-Emin"** unvanıyla anılmıştır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Toplumda emniyet ve huzurun sağlanması için bireylerin sorumluluklarını yerine getirmesi gerekir.
- Sorumluluklar yerine getirilmediğinde toplumda güven duygusu ortadan kalkar.

Sulh

- **Sulh,** barış ve anlaşma anlamına gelir.
- Sulh, bireyler veya toplumlar arasındaki çekişmelerin, düşmanlıkların ve çatışmaların anlaşmayla sona erdirilmesini ifade eder.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Kur’an-ı Kerim’de savaşın ve anlaşmazlıkların sulh yoluyla çözümlenmesi gerektiği ve bu sulhu sağlamanın da Müslümanların sorumluluğunda olduğu belirtilmiştir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- İslam dininin amaçlarından biri de her türlü bozgunculuğa, çekişmeye ve çatışmaya son verip yeryüzünde sulhu gerçekleştirmektir.

- Peygamberimiz bu konuda bizlere uygulamalarıyla yol göstermiştir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Sosyal, siyasi, ailevi barışın sağlanması; insanların birbirlerinin soy, renk, dil gibi farklılıklarını hor görmemesiyle mümkündür.

- Toplumsal barışın bozulmasına sebep olan en önemli hususlardan biri de sosyal ve ekonomik adaletsizliklerdir.

“Onlar (takvâ sahipleri) bollukta da darlıkta da Allah yolunda harcarlar, öfkelerini yenerler, insanları affederler. Allah işini güzel yapanları sever.”

Âl-i İmrân suresi, 134. ayet.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Barışın önündeki engeller huzursuzluk, karamsarlık, hırçınlık, kin, nefret ve intikam duygularıdır.

- Bu duyguların yerine dinimizin emrettiği doğruluk, adalet, merhamet, kardeşlik gibi değerlerin konulması barışı mümkün kılar.

Hak ve Adaleti Gözetme

- **Hak;** yerindelik, gerçeğe uygunluk, pay ve emek karşılığı alınan ücret gibi anlamlara gelir.
- **Adalet** ise, hak ve hukuka uygunluk, hakkı gözetmek, herkese hakkını vermek, bir şeyi olması gereken yere koymak, ölçülü ve dengeli davranmak anlamlarına gelir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Dinimiz hak ve adalete çok büyük önem vermiştir.
- Bunu Kur'an-ı Kerim'de ve Peygamberimizin davranışlarında görebiliriz.

“Allah, size emanetleri mutlaka ehline vermenizi, insanlar arasında hükmettiğiniz zaman adaletle hükmetmenizi emreder…”

Nisâ suresi, 58. ayet.

- Allah'ın güzel isimlerinden birisidir.
- Çok âdil, asla zulmetmeyen, hakkaniyetle hükmeden anlamına gelir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Dinimize göre haksızlığa uğrayan bir kişinin, hakkını almak için karşı tarafa yönelik bizzat kendisinin cezalandırma girişiminde bulunması doğru değildir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

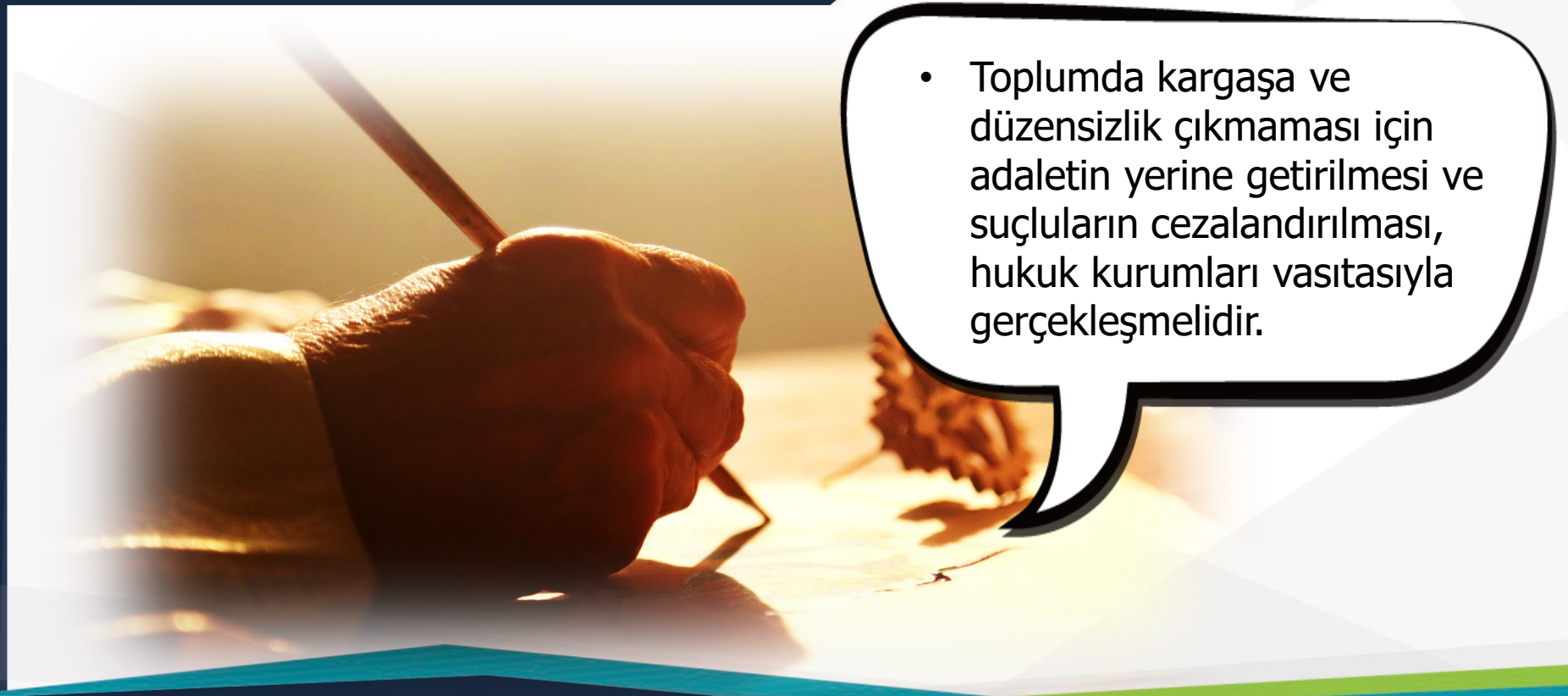

- Toplumda kargaşa ve düzensizlik çıkmaması için adaletin yerine getirilmesi ve suçluların cezalandırılması, hukuk kurumları vasıtasıyla gerçekleşmelidir.

- Kur'an-ı Kerim'de **"... Bir topluma olan kininiz sakın ha sizi adaletsizliğe itmesin!.."** buyrularak hak ve adaletin, düşmanlara karşı bile terk edilmemesi gerektiği de vurgulanmıştır. (Maide suresi,8. ayet)

"Ey iman edenler! Kendiniz, ana babanız ve en yakınlarınızın aleyhine de olsa, Allah için şahitlik yaparak adaleti titizlikle ayakta tutan kimseler olun. (Şahitlik ettikleriniz) zengin veya fakir de olsalar (adaletten ayrılmayın). Çünkü Allah ikisine de daha yakındır. (Onları sizden çok kayırır.) Öyle ise adaleti yerine getirmede nefsinize uymayın. Eğer (şahitlik ederken gerçeği) çarpıtırsanız veya (şahitlikten) çekinirseniz (bilin ki) şüphesiz Allah, yaptıklarınızdan hakkıyla haberdardır."

Nisâ suresi, 135. ayet

Kardeşlik

- Aynı anneden ve babadan doğan, kan bağı olan çocuklara **kardeş** denir.
- Dinimizde kardeşlik aynı inanç etrafında buluşan insanların birliğini ifade etmek için de kullanılmaktadır.

“Müminler ancak kardeştirler…”

Hucurât suresi, 10. ayet

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Kardeşlik; müminlerin birbirlerini sevmesidir.
- Bu sevgi sayesinde inananlar karşılıklı saygı çerçevesinde birbirlerinin haklarını gözetirler ve sorumluluklarını yerine getirirler.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

"Müminin mümin üzerinde altı hakkı vardır: Hastalandığında onu ziyaret eder, öldüğünde cenazesinde bulunur, kendisini davet ettiğinde davetine icabet eder, onunla karşılaştığında selam verir, aksırdığında ona hayır duada bulunur, yanında ve gıyabında onun için samimi davranır."

Tirmizî, Edeb, 1.

Yardımlaşma ve Dayanışma

- Yardımlaşma ve dayanışma İslam kültüründe infak, zekât, sadaka gibi uygulamalarla vücut bulmuştur.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Yardımlaşma ve dayanışma, insanlar arasındaki sevgi ve kardeşlik bağlarını güçlendirir, kıskançlığı ortadan kaldırır.

- Bu sayede toplumun farklı kesimleri arasında denge ve huzur sağlanmış olur.

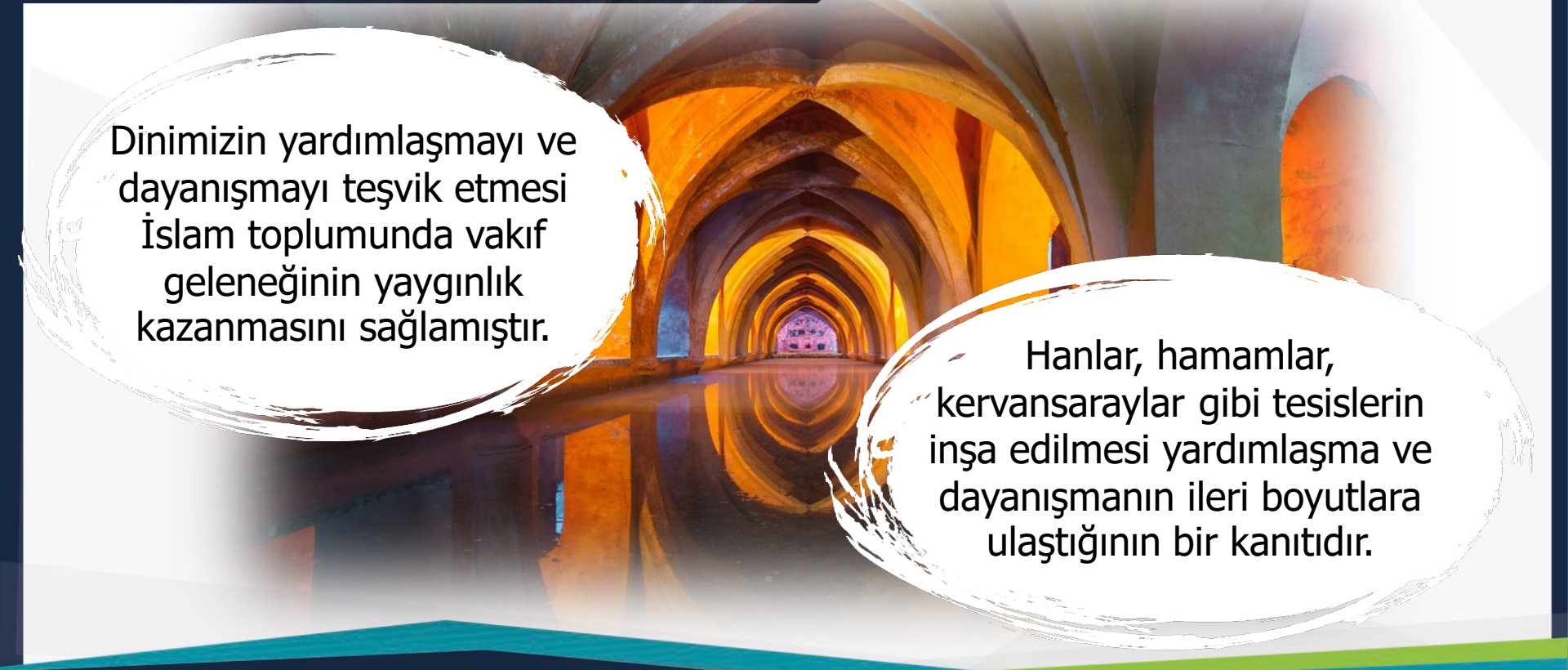

Dinimizin yardımlaşmayı ve dayanışmayı teşvik etmesi İslam toplumunda vakıf geleneğinin yaygınlık kazanmasını sağlamıştır.

Hanlar, hamamlar, kervansaraylar gibi tesislerin inşa edilmesi yardımlaşma ve dayanışmanın ileri boyutlara ulaştığının bir kanıtıdır.

"Allah'a ibadet edin ve ona hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yanınızdaki arkadaşa, yolcuya, elinizin altındakilere iyilik edin. Şüphesiz Allah, kibirlenen ve övünen kimseleri sevmez."

Nisâ suresi, 36. ayet.

- Kibir, güzel amellerin sevabını yok eden bir hastalıktır.
- Başa kakarak, başkalarını hor ve hakir görerek yardımda bulunmak toplumsal ayrışmaya ve huzursuzluğa sebep olur.

"...Din kardeşinin ihtiyacını karşılayanın, Allah da ihtiyacını karşılar. Müslümandan bir sıkıntıyı giderenin Allah da kıyamet günündeki sıkıntılarından birini giderir. Bir Müslümanın ayıbını örtenin, Allah da kıyamet gününde ayıplarını örter."

Buhârî, Mezalim, 3.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Yardımlaşma ve dayanışma iyilik üzere olmalıdır.

- Müslümanların günah işlemek veya herhangi bir kötülük yapmak amacıyla birbirleriyle yardımlaşmaları doğru değildir.

3. Sosyal Hayatı Olumsuz Etkileyen Bazı Etkenler

Ahlaki Yozlaşma

- **Ahlak** kelime anlamı olarak huy, mizaç ve karakter demektir.
- Kavram olarak ise insanın bir amaca yönelik kendi arzusuyla iyi davranışlarda bulunup kötülüklerden uzak durmasıdır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Ahlaki yozlaşma ise kişinin ve toplumun yavaş yavaş iyi ve güzel davranışlardan uzaklaşması anlamına gelir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

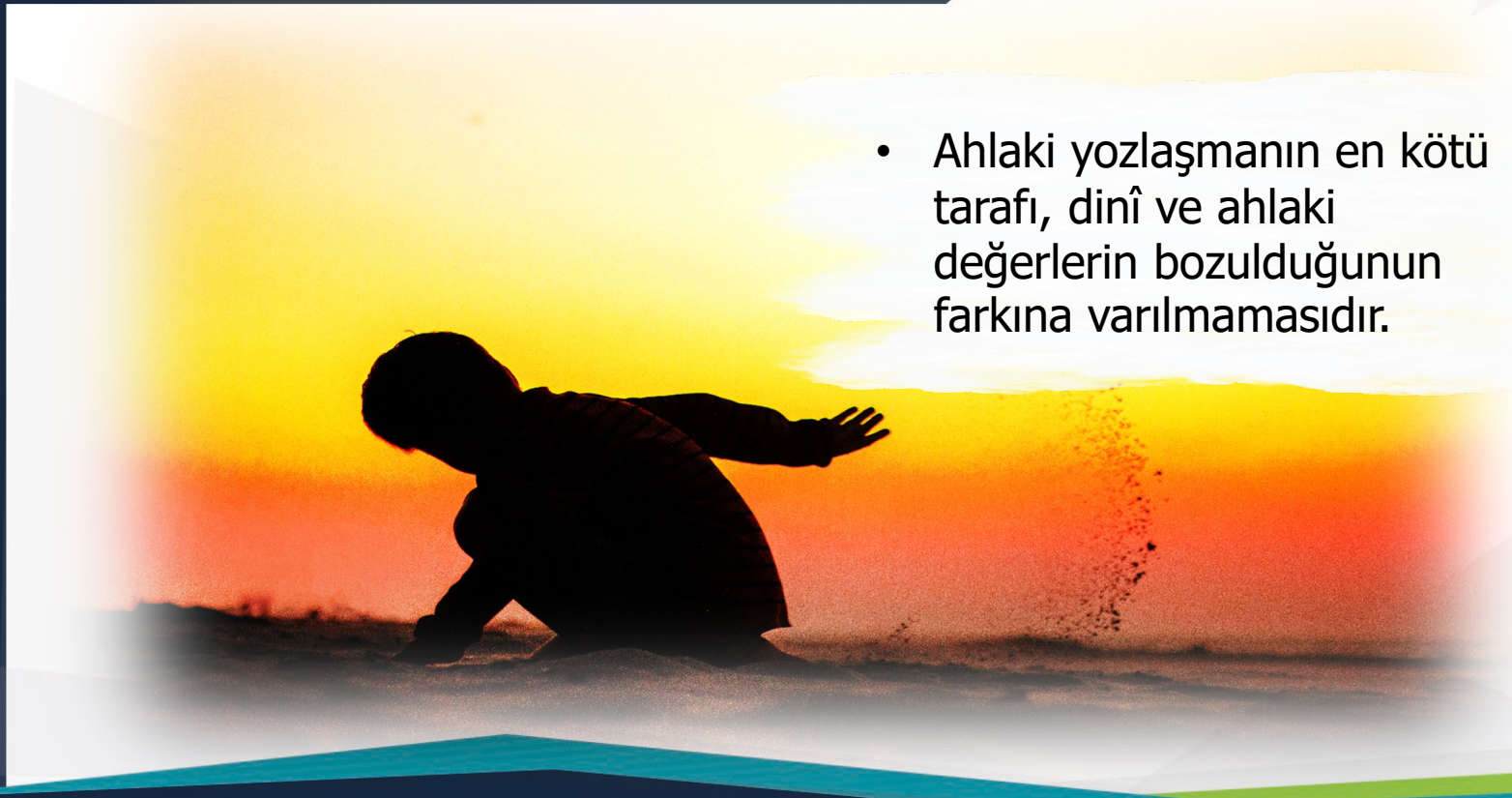

- Ahlaki yozlaşmanın en kötü tarafı, dinî ve ahlaki değerlerin bozulduğunun farkına varılmamasıdır.

Yozlaşma

- İyi vasıfları kaybedip kaba, âdi bir hâl almak, soysuzlaşmak, kötüleşmek, kötü yönde değişmek, dejenere olmak anlamındadır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- İslam’a göre iyi bir insan olmak, dinî ve ahlaki ilkeleri yaşamakla mümkündür.
- Bu ahlaki ilkelere ulaşabilmek için ibadetler oldukça önemli bir yere sahiptir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Ahlaki yozlaşma günümüzde, iletişim araçlarının çeşitlenip çoğalması, sosyal medyanın yaygınlaşmasıyla her geçen gün daha da artmaktadır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Dinimizde insanın kendisine, çevresine, dünya ve ahiret hayatına bir faydası olmayan söz ve davranışlar **malayani** olarak adlandırılmaktadır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Müslüman, dünyada ve ahirette kendisine yararlı olan amellere yönelmeli ve Peygamberimizin "Kişinin Müslümanlığının güzelliği, malayaniyi terk etmesindedir." sözüne kulak vermelidir.

Yalan ve Hile

- **Yalan;** aldatmak amacıyla bilerek ve gerçeğe aykırı olarak söylenen sözdür. Doğruluğun zıddıdır.

- Yalan söyleyen insan, bilerek karşısındaki kişiyi aldatır, insanların güvenini kaybeder.

“Ey iman edenler! Allah’tan korkun ve doğru söz söyleyin.”

(Ahzâb suresi, 70. ayet.)

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Yalan ve hile, sosyal hayatı olumsuz yönde etkilediğinden İslam'ın kesinlikle uzak durulmasını istediği yasaklardandır.

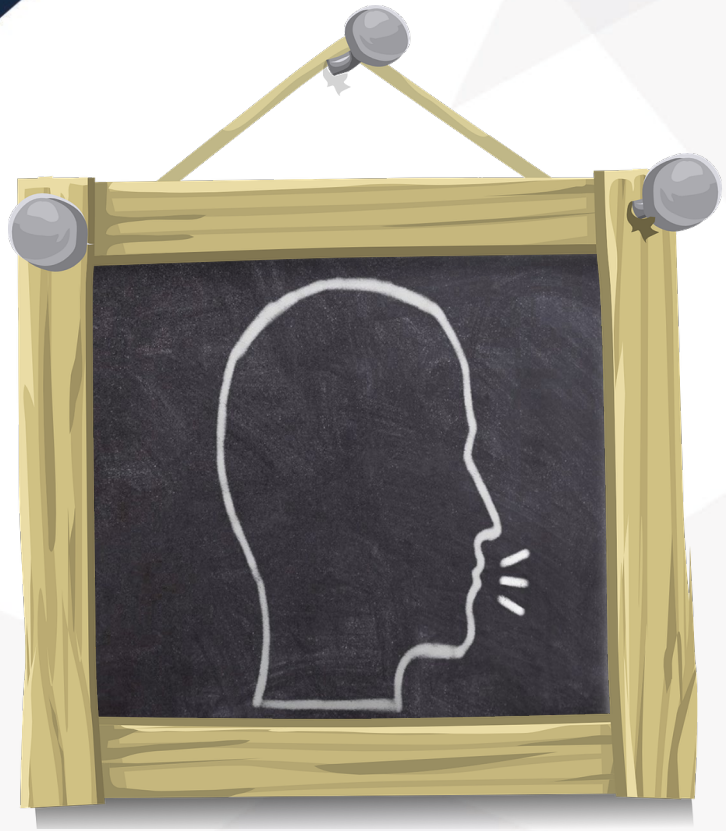

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- **Hile**; birini aldatmak, yanıltmak için kurulan bir tuzaktır.

- Yalancılık gibi hile de dinimizin yasakladığı, sosyal hayatı olumsuz etkileyen kötü davranışlardan biridir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Hile, gerçeği gizleyerek çıkar sağlamak amacıyla yapılan ve yalanı da içine alan bir hastalıktır.

- Dinimiz hilenin her çeşidini yasaklamıştır.

“İnsanlardan alırken ölçüp tarttıklarında tam, onlara vermek için ölçüp tarttıklarında ise noksan yapan (ölçen) hilekârlara yazıklar olsun.”

Mutaffifîn suresi, 1-3. ayetler

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Sevgili Peygamberimiz *"Bizi aldatan bizden değildir."* buyurarak Müslüman toplumun bir üyesi olabilmeyi, yalan ve hileden uzak durmaya ve dürüst olmaya bağlamıştır.

Tecessüs ve Mahremiyeti İhlal

- **Tecessüs,** bir kimsenin özel durumunu merak edip öğrenmek için onun bilgisi ve rızası dışında gizlice araştırma yapmaktır.

Çünkü bu durum kişinin en temel insani haklarından olan mahremiyeti ihlal anlamına gelir.
Dinimizde insanların özel hayatlarının araştırılması ve ifşa edilmesi yasaklanmıştır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

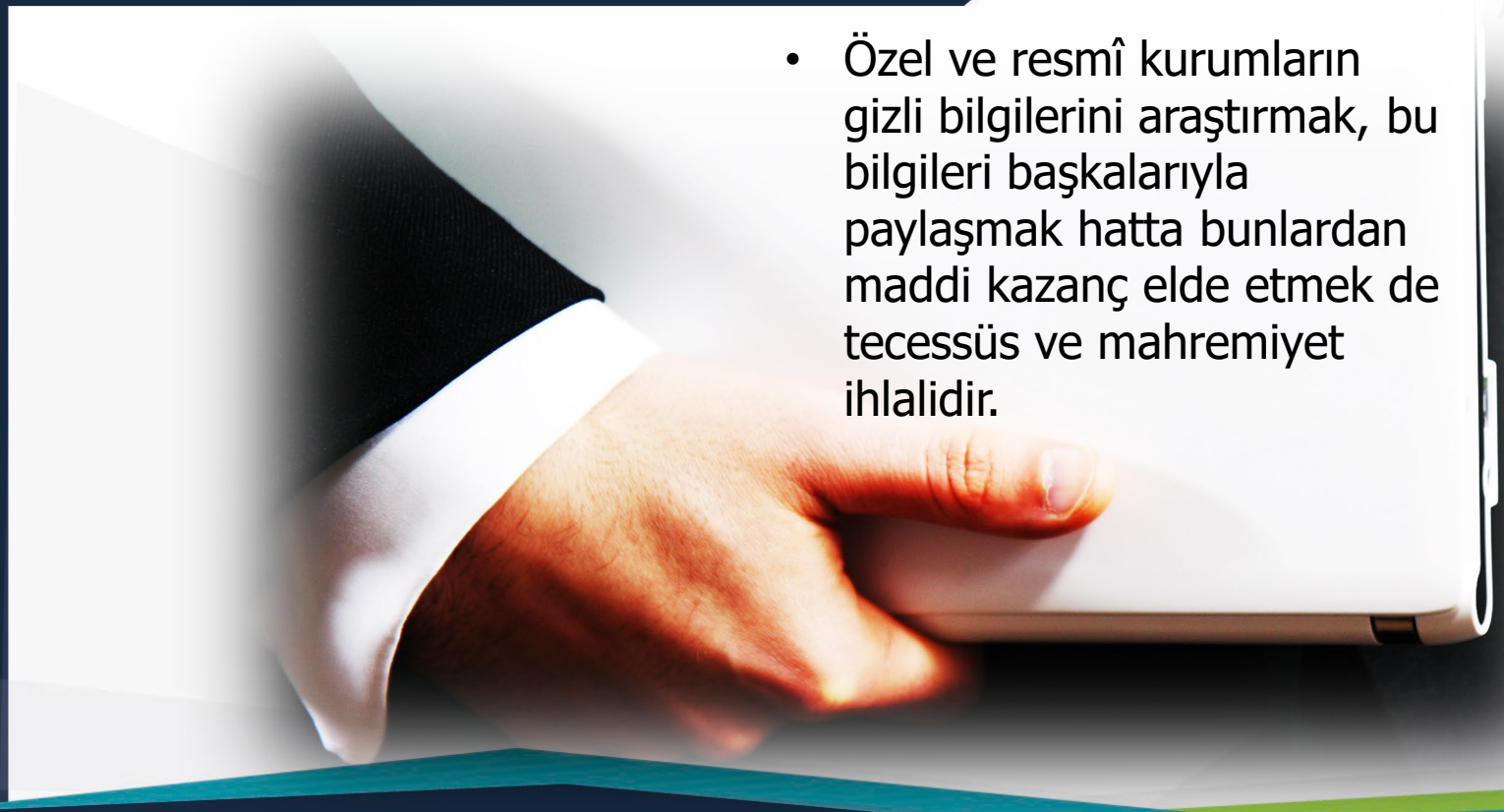

- Özel ve resmî kurumların gizli bilgilerini araştırmak, bu bilgileri başkalarıyla paylaşmak hatta bunlardan maddi kazanç elde etmek de tecessüs ve mahremiyet ihlalidir.

"Ey iman edenler! Zannın çoğundan sakının; çünkü bazı zanlar günahtır. Birbirinizin kusurlarını ve mahremiyetini araştırmayın, birbirinizin gıybetini yapmayın; herhangi biriniz, ölmüş kardeşinin etini yemekten hoşlanır mı? Bak bundan tiksindiniz! Allah'a itaatsizlikten de sakının. Allah tövbeleri çokça kabul etmektedir, rahmeti sonsuzdur."

Hucurât suresi, 12. ayet.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- İslam insanların mahremiyetlerinin korunması için tesettürü gerekli kılmıştır.

- Tesettür dinimizde kadın ve erkeklerin dinen örtülmesi emredilen yerlerini örtmesi demektir.

"Mümin erkeklere söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Bu onlar için daha arındırıcıdır. Allah onların bütün yaptıklarından haberdardır. Mümin kadınlara da söyle, gözlerini haramdan sakınsınlar ve iffetlerini korusunlar. Açıkta kalanlardan başka süslerini göstermesinler. Başörtülerini yakalarının üzerinden salsınlar..."

Nûr suresi, 30-31. ayetler

Fitne, Fesat ve Terör

- **Fitne,** bozgunculuk, karışıklık ve kargaşa çıkarmaktır.
- Fitne, insanlar arasındaki güven duygusunu ortadan kaldırıp şüphe ve düşmanlığa sebep olur.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Fitne ile ilgili bir ayette **"... Fitne öldürmekten daha kötüdür..."** buyrularak fitnenin cinayetten daha tehlikeli ve ortadan kaldırılması gereken bir suç olduğu vurgulanmıştır.

(Bakara suresi, 191. ayet.)

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- **Nifak**; içi dışı bir olmamak, iki yüzlü olmak demektir.

- Münafık, bir yüzüyle doğruluktan, adaletten söz ederken diğer taraftan bozgunculuk ve yalan üzere planlar yapmaktadır.

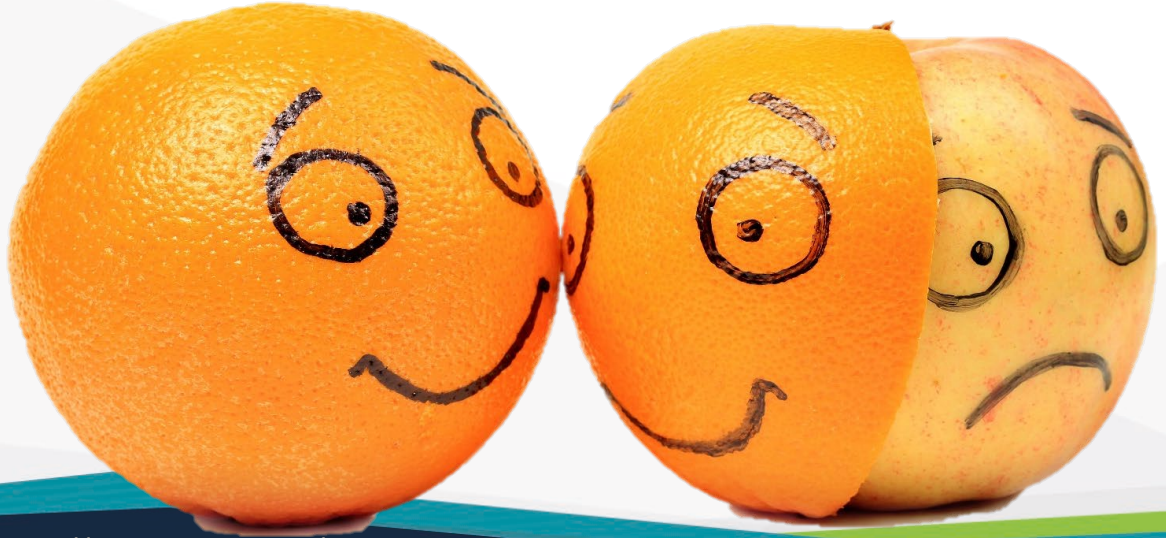

- Müslümanlar bu tür düşmanlara karşı sürekli uyanık olmalı ve onların oyunlarına gelmemek için gayret göstermelidir.

- Fitne çıkarmak isteyenler genellikle Müslümanların ibadetlerine katılırlar ve Müslüman toplumun bir ferdi gibi davranırlar.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

Fesat, toplumda yerleşmiş olan düzenin bozularak olumsuz propagandayla hak ve adaletin ortadan kaldırılması, kargaşanın hâkim olmasıdır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Fesat çıkaranlar değerlere, örf ve âdetlere saldırarak toplumda ahlaki bir yozlaşma oluşturmaya çalışırlar.

“Hâkimiyeti ele aldığında ise ülkede bozgunculuk çıkarıp ürünleri ve nesilleri yok etmeye çalışır. Allah bozgunculuğu sevmez.”

Bakara suresi, 205. ayet.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

Terör; etrafa korku salmak, öldürmek, yaralamak, tahrip etmek suretiyle toplumun can, mal ve namus güvenliğini tehdit etmektir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Adalet, güven, doğruluk ve dürüstlük ilkelerine karşı düşmanca tavır alıp toplum düzenini bozmaya çalışanlar, yol kesip insanları tehdit edenler, halkın emniyet ve asayişini bozanlar terör faaliyeti içinde sayılırlar.

Yaralama ve Öldürme

- Can, mal, akıl, nesil ve din İslam dininde emir ve yasaklarla muhafazası gözetilen beş temel değerdir.
- Yaralama ve öldürme insanın kutsal olan bu haklarından yaşama hakkının ihlali anlamına gelmektedir.

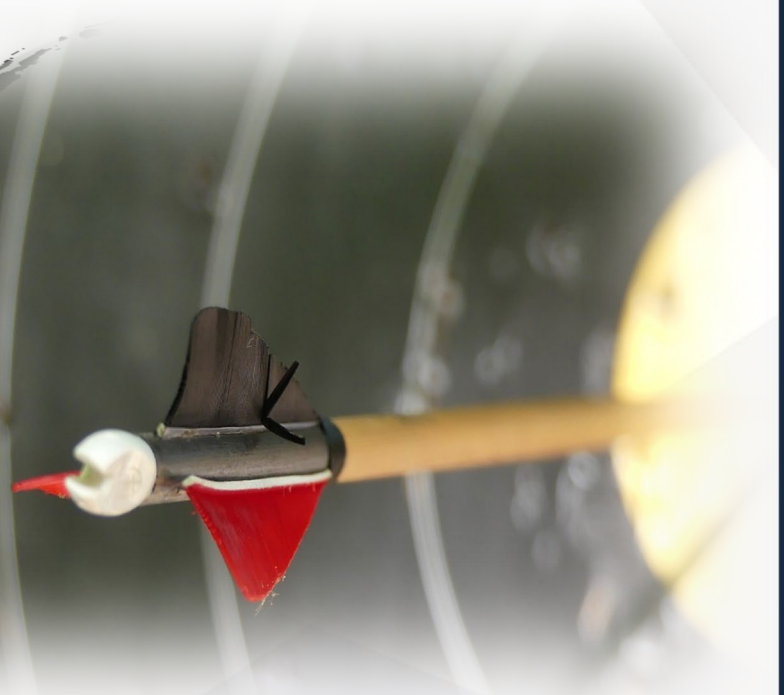

- Hayata yönelik her türlü tehdit ve tehlikeden uzak bir şekilde yaşayabilmek tüm insanların doğuştan kazandığı en tabii haklardandır.
- Diğer bütün haklar bu hakkın varlığına bağlı olduğu için yaşama hakkı, bütün hakların da temelidir.

"... Kim bir kimseyi öldürürse bütün insanları öldürmüş gibi olur. Kim de bir can kurtarırsa bütün insanların hayatını kurtarmış gibi olur..."

Mâide suresi, 32. ayet.

Zina

Zina, evlilik bağı olmaksızın iki kişinin gayrimeşru ilişki kurmalarına denir.

Zina yapan kimseye **"zânî"** denilir.

Zina dinimizin yasakladığı en büyük günahlardandır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Nikâh ile Allah'ın ve insanların önünde birbirine eş olma sözü veren çiftlerin bu söze sadık kalmamaları aile yuvasının yıkılmasına neden olmaktadır.

- Bu sadakatsizliğin en bariz göstergesi zinadır.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

- Aynı zamanda iffetli erkek ve kadına zina iftirası atmak da en büyük günahlardan sayılmış ve iftirada bulunanların cezalandırılması istenmiştir.

1. ÜNİTE /İSLAM VE SOSYAL HAYAT

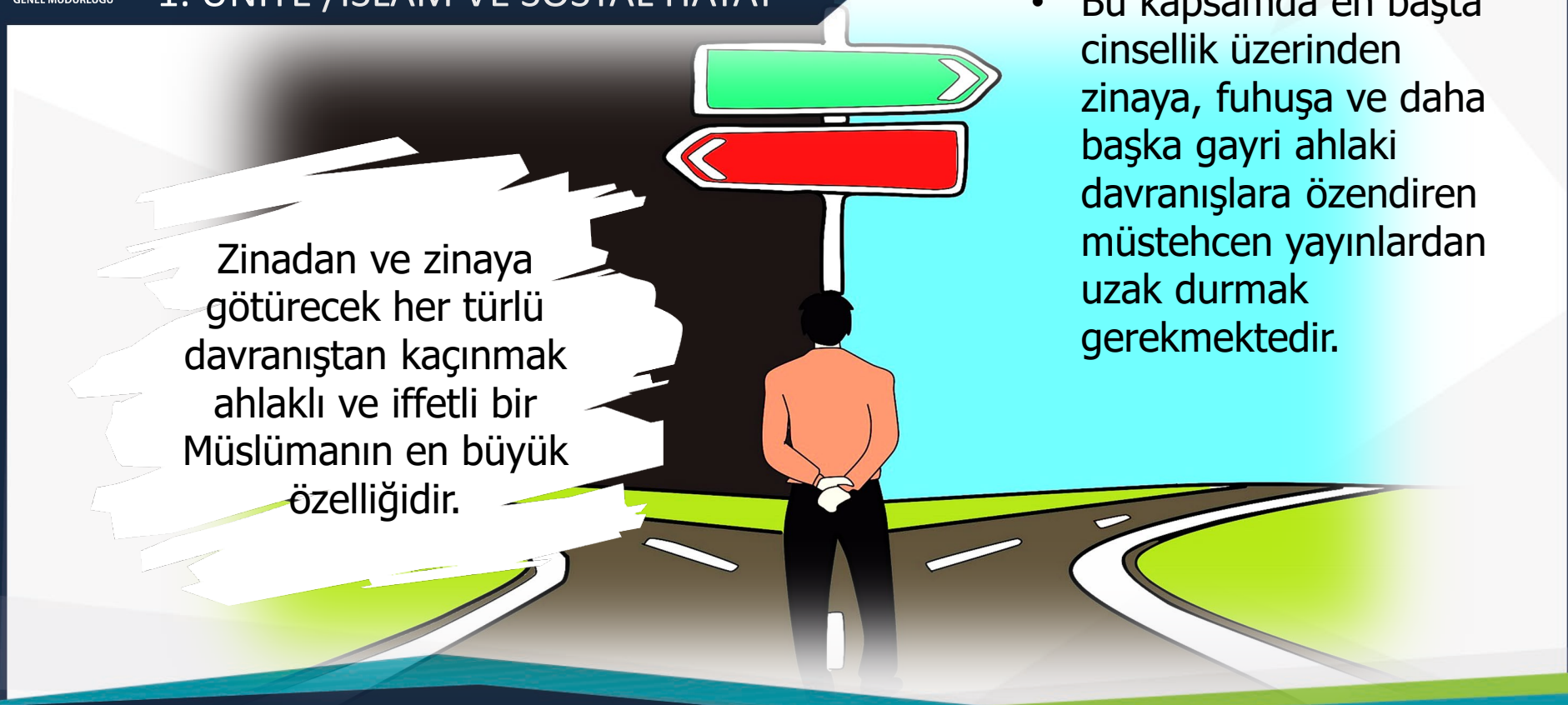

Zinadan ve zinaya götürecek her türlü davranıştan kaçınmak ahlaklı ve iffetli bir Müslümanın en büyük özelliğidir.

- Bu kapsamda en başta cinsellik üzerinden zinaya, fuhuşa ve daha başka gayri ahlaki davranışlara özendiren müstehcen yayınlardan uzak durmak gerekmektedir.

Alkol ve Madde Bağımlılığı

- İslam'da akıl, can, nesil, mal ve din korunması gereken temel değerlerdir.

- Bu değerleri ortadan kaldıracak veya onlara zarar verecek tüm fiiller dinimizce haram kılınmıştır.

“Ey iman edenler! Şarap, kumar, dikili taşlar (putlar), fal ve şans okları birer şeytan işi pisliktir; bunlardan uzak durun ki kurtuluşa eresiniz. Şeytan, içki ve kumar yoluyla ancak aranıza düşmanlık ve kin sokmak, sizi Allah’ı anmaktan ve namazdan alıkoymak ister. Artık vazgeçtiniz değil mi?”

Mâide suresi, 90-91. ayetler.

- Alkollü içecekler ve uyuşturucu maddeler beyni ve merkezi sinir sistemini olumsuz yönde etkiler.
- Bu nedenle bunlar aklımızı kullanmayı engelleyen ve bizi iradesiz kılan zararlı maddelerdir.

Alkol ve uyuşturucunun bireysel zararları

- Akıl yetisini kullanmayı engeller.
- Güven duygusunu zedeler.
- Ruh ve beden sağlığını bozar.
- Bağımlılık oluşturur.
- İradeyi zayıflatır.
- Yalnızlığa mahkum eder.
- Fakirleştirir.

- Alkol ve uyuşturucunun toplumsal zararları

Sosyal ilişkiler zedelenir.

Aile huzuru bozulur.

Suç oranları artar.

Güven ve huzur ortamı bozulur.

Meslek hayatını olumsuz etkiler.

Kamu sağlık harcamalarını artırır.

Devlet ekonomisine zarar verir.

Ünitemizi Değerlendirelim

1. Eşler arasında olması beklenen olumlu duygular nelerdir?
2. İhsan ve Maruf kavramlarını açıklayınız?
3. Alkol bağımlılığının bireysel ve toplumsal zararları hakkında bilgi veriniz?
4. Sosyal hayatı olumsuz etkileyen durumlar nelerdir?

Cevaplayalım

"Ey iman edenler! Eğer bir fâsık size bir haber getirirse onun doğruluğunu araştırın. Yoksa bilmeden bir topluluğa kötülük edersiniz de sonra yaptığınıza pişman olursunuz." (Hucurât suresi, 6. ayet.)

1. Yüce Allah, bu ayet ile müminlerin aşağıdaki durumlardan hangisine karşı dikkatli olmalarını istemiştir?

A) Faiz
B) Zina
C) Fitne
D) Tecessüs
E) Hile

Kişinin ihanet etmemesi, aldatmaması, vefalı olması, dostluk, bağlılık, güven duyması, sözünde durması, doğruyu söylemesine ---- denir.

2. Boşluğa gelecek kavram aşağıdakilerden hangisidir?

A) Küfüv
B) İhsan
C) Sadakat
D) Maruf
E) Adalet

3. Evliliğin amacı ile ilgili

I. Sevme ve sevilme ihtiyacı
II. Neslin korunması
III. Güven içinde olma ve korunma duygusu
IV. Zengin olma hayali

gibi maddelerden hangileri İslam'ın ilkeleriyle uyumludur?

A) I ve III
B) II ve III
C) I, II, III
D) I, III, IV
E) I, II, III, IV

"Ey kavmim! Ölçüyü ve tartıyı adaletle yapın; insanlara eşyalarını eksik vermeyin, yeryüzünde bozguncular olarak dolaşmayın." (Hûd suresi, 85. ayet.)

4. Buna göre aşağıdakilerden hangisi bu ayette emredilen hususa uygun davranmıştır?

A) Tarafsız davranan hakem
B) Haksız yere cezalandıran hakim
C) Malın kötüsünü satan tüccar
D) Aile bağlarını koparan gençler
E) Başkasının mahremiyetini araştıran komşu

5. Aşağıdakilerden hangisi alkolün topluma olan zararlarından biri <u>değildir</u>?

A) Aile huzurunun bozulması
B) İradenin zayıflaması
C) Devlet ekonomisine zarar vermesi
D) Meslek hayatının durağanlaşması
E) Suç oranlarının artması

Hazırlayanlar
Kübra UZUN,
Hatice Büşra PAKSOY,
Furkan ÖZÜDOĞRU

Redaksiyon
Suna AKKURT

Tasarım
Hanife KOYUTÜRK

DİN ÖĞRETİMİ
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ